

PRIM MINISTRU

Doamnă vicepreședinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă privind interzicerea utilizării insectelor și viermilor în alimentația umană*, inițiată de domnul deputat AUR George Nicolae Simion împreună cu un grup de parlamentari AUR (Bp.557/2022).

I. Principalele reglementări

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiect de reglementare interzicerea, pe teritoriul României, a utilizării insectelor și viermilor ca alimente de sine stătătoare sau ca ingrediente în alimente sau băuturi destinate consumului uman.

II. Observații

1. Economia României este o economie de piață, bazată pe libera inițiativă, care respectă reglementările Uniunii Europene în materie de concurență. Conform acestor reglementări statul este obligat să asigure libertatea comerțului, protecția în condiții de concurență loială a operatorilor economici și crearea unui cadru favorabil pentru valorificarea factorilor de producție, distribuție și comercializare, în mod echitabil, tuturor operatorilor economici care funcționează în condițiile legii.

Așadar, în economia României acționează mecanismul cererii și ofertei, conform reglementărilor din piața Uniunii Europene și a prevederilor Tratatului de Funcționare a Uniunii Europene.

Mai mult, având în vedere faptul că România este stat membru al Uniunii Europene, are obligația să respecte legislația la nivel european privind organizarea comună a piețelor, precum și mecanismele de lucru ale pieței unice privind libera circulație a mărfurilor.

În ceea ce privește relațiile comerciale între producători, furnizori, distribuitori și rețelele de comercializare a produselor agroalimentare pe piața internă, facem mențiunea că, revizuirea cadrului legal care vizează securitatea alimentară a populației, poate fi realizată prin măsuri, precum:

- propunerea și elaborarea de politici pe produs în colaborare cu organizațiile profesionale și interprofesionale recunoscute, pe baza analizelor și prognozelor privind producțiile, consumurile, importurile și exporturile realizate la nivel național, la nivel european și pe piețele din țările terțe;

- identificarea unor aspecte care distorsionează funcționarea piețelor pe lanțul agroalimentar și pe filiere de produs și propune măsuri și programe pentru reglementarea acestora, pentru funcționarea organizării comune de piață, conform normelor și strategiilor comunitare;

- organizarea și participarea la acțiuni de informare și promovare privind politicile aplicate în domeniul agroalimentar și al dezvoltării rurale, în plan intern și internațional.

În contextul celor menționate, opinăm că România trebuie să acorde o atenție deosebită sistemelor agricole și alimentare inovatoare și tehnologiilor curate, prin care, prioritar este să se asigure securitatea alimentară, sănătatea cetățenilor, precum și siguranța produselor și metodelor de producție eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

2. În ipoteza în care o parte din produsele la care se referă propunerea legislativă intră în categoria alimentelor noi, este incident *Regulamentul (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind alimentele noi, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 258/97 al Parlamentului European și al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1852/2001 al Comisiei (Regulamentul (UE) 2015/2283).*

Potrivit *Regulamentului (UE) 2015/2283*, alimentele noi sunt definite ca fiind alimentele care nu au fost produse sau utilizate înainte de 1997 și care provin din plante, animale, microorganisme, culturi celulare minerale etc. Acestea pot fi categorii specifice de alimente (insecte, vitamine, minerale, suplimente alimentare etc.), alimente rezultate din procese și practici de producție și tehnologii de ultimă generație.

De asemenea, *Regulamentul (UE) 2015/2283* instituie norme referitoare la mecanismul de autorizare a introducerii pe piață a unui aliment nou și la actualizarea listei Uniunii privind alimentele noi autorizate (denumită în continuare „*lista Uniunii*”). Potrivit dispozițiilor specifice din Capitolele II și III ale actului legislativ UE menționat, procedura de autorizare a introducerii pe piață pe teritoriul Uniunii a alimentelor noi se finalizează prin adoptarea, de către Comisia Europeană, a unui act de punere în aplicare, dacă sunt îndeplinite o serie de condiții (de exemplu, avizul științific emis de către Autoritatea Europeană pentru Siguranța Alimentară – EFSA).

Astfel, odată ce a fost autorizat și adăugat pe lista UE, un aliment nou poate fi introdus pe piață de către orice operator din sectorul alimentar, cu condiția respectării condițiilor de utilizare autorizate, a cerințelor de etichetare și a specificațiilor tehnice.

În al doilea rând în ipoteza în care o altă parte dintre produsele la care se referă propunerea legislativă nu reprezintă alimente noi și, astfel, nu se află în sfera de aplicare a *Regulamentului (UE) 2015/2283*, dar sunt legal comercializate în state membre UE, instituirea unei interdicții privind introducerea lor pe piața națională poate fi considerată o măsură cu caracter echivalent unei restricții cantitative la import, în sensul art. 34 din *Tratatul privind Funcționarea Uniunii Europene (TFUE)*. Măsurile de această natură pot fi introduse de statele membre numai în condițiile art. 36 TFUE și ale jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE).

Astfel, restricțiile respective trebuie justificate de statele membre în temeiul unui obiectiv imperativ de interes general; motivele prevăzute de legiuitorul UE în art. 36 TFUE sunt de strictă interpretare, iar măsurile adoptate de statele membre în aplicarea acestora nu pot urmări interese economice, trebuie să fie nediscriminatorii și să respecte principiul proporționalității. Există două elemente esențiale în aplicarea testului proporționalității, care trebuie demonstrate, în concret de autoritățile române, astfel: adecvarea măsurii: aceasta trebuie să fie potrivită pentru atingerea obiectivului urmărit (protecția sănătății publice), adică să existe o

legătură directă între aplicarea măsurii și atingerea obiectivului urmărit (protecția sănătății publice), adică să existe o legătură directă între aplicarea măsurii și atingerea obiectivului; efectul măsurii: aceasta să nu depășească ceea ce este necesar, respectiv să nu existe măsuri mai puțin restrictive care să permită atingerea obiectivului imperativ de interes general urmărit.

3. Comercializarea insectelor ca alimente în Uniunea Europeană, respectiv pe teritoriul României, intră sub incidența legislației privind „*alimentele noi*” conform prevederilor *Regulamentului (CE) nr. 2283/2015*. Acest act normativ se aplică tuturor categoriilor de alimente care „*nu au fost utilizate într-o măsură semnificativă pentru consumul uman*” în Uniunea Europeană înainte de 15 mai 1997, ceea ce este și cazul insectelor.

Până în prezent, Comisia Europeană a autorizat introducerea pe piață a următoarelor insecte ca alimente noi:

- *Ancheta domesticus* (greier de casă), termenul „*greier de casă*” se referă la adultul *Acheta domesticus*, o specie de insecte care aparține familiei Gryllidae. Alimentul nou aprobat este destinat să fie comercializat ca gustare sau ca ingredient alimentar, într-o serie de produse alimentare, în conformitate cu prevederile *Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2022/188 al Comisiei din 10 februarie 2022 de autorizare a introducerii pe piață ca aliment nou a formelor congelată, desicată și de pulbere ale Acheta domesticus în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului, și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei*.

- *Larve Tenebrio molitor* (vierme galben de făină) sub formă congelată, uscată sau sub formă de pulbere ca aliment nou, în conformitate cu *Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/882 al Comisiei din 1 iunie 2021 de autorizare a introducerii pe piață a larvei desicate de Tenebrio molitor ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei și cu Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/169 al Comisiei din 8 februarie 2022 de autorizare a introducerii pe piață a viermelui galben de făină (larva de Tenebrio molitor) sub formă congelată, uscată și de pudră ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei* (larva

de *Tenebrio molitor*) sub formă congelată, uscată și de pudră ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283.

- *Locusta migratoria* sub formă congelată, uscată și de pudră ca aliment nou, în conformitate cu prevederile *Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2021/1975 al Comisiei din 12 noiembrie 2021 de autorizare a introducerii pe piață a Locusta migratoria sub formă congelată, uscată și de pudră ca aliment nou în temeiul Regulamentului (UE) 2015/2283 al Parlamentului European și al Consiliului și de modificare a Regulamentului de punere în aplicare (UE) 2017/2470 al Comisiei.*

Totodată, pentru a putea fi comercializate pe piața Uniunii Europene insectele aprobate ca alimente noi (greierele de casă, viermele galben de făină, lăcusta migratorie) sau produsele alimentare care le conțin, trebuie să respecte normele de igienă și siguranță alimentară aplicabile la nivelul Uniunii Europene (*Regulamentul (CE) nr. 852/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind igiena produselor alimentare, Regulamentul (CE) nr. 2073/2005 al Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare, Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare*), de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare, cunoscut sub denumirea de „*Regulamentul general privind legislația alimentară*” și să fie etichetate corespunzător, cu menționarea reacțiilor alergice posibile, conform prevederilor *Regulamentului (UE) nr. 1169/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare, de modificare a Regulamentelor (CE) nr. 1924/2006 și (CE) nr. 1925/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului și de abrogare a Directivei 87/250/CEE a Comisiei, a Directivei 90/496/CEE a Consiliului, a Directivei 1999/10/CE a Comisiei, a Directivei 2000/13/CE a Parlamentului European și a Consiliului, a Directivelor 2002/67/CE și 2008/5/CE ale Comisiei și a Regulamentului (CE) nr. 608/2004 al Comisiei.*

România, ca stat membru al Uniunii Europene are obligația de a aplica regulamentele ca atare, fără a necesita elaborarea de legislație națională în acest sens, însă opțiunea de a consuma sau nu aceste insecte (greierele de casă, viermele galben de făină, lăcusta migratorie) sau

produsele alimentare care le conțin, rămâne la latitudinea fiecărui consumator.

4. Inițiativa legislativă este insuficient reglementată din perspectiva mai multor aspecte. În acest sens, precizăm că reglementarea propusă ar fi trebuit să conțină prevederi exprese cu privire la destinatarii normelor legale preconizate, la sancțiunile nerespectării normelor respective, cine anume aplică sancțiuni, precum și eventuale norme procedurale din care să rezulte la nivel primar, cel puțin, modalitatea de punere în aplicare a reglementării preconizate.

Astfel fiind, semnalăm necesitatea clarificării intenției de reglementare. În caz contrar, în opinia noastră poate fi afectat principiul consacrat de art. 1 alin. (3) și (5) din *Constituția României, republicată*, privitor la statul de drept, respectarea *Constituției*, a supremației sale și a legilor. În acest sens, precizăm că așa cum rezultă din jurisprudența constantă a Curții Constituționale, „*norma juridică lipsită de previzibilitate care reglementează în mod confuz, care relativizează sensul juridic al unor termeni ce conduc la apariția unor noțiuni improprii ce nu se integrează în domeniul legislativ reglementat, astfel încât, destinatarul normei este pus în situația de a nu mai cunoaște obligațiile legale care îi incumbă, creează premisele unor norme imprecise, imprevizibile, aplicabile în mod discreționar, susceptibilă de a fi apreciată ca neconstituțională, în raport de prevederile art. 1 alin. (5) din Constituția României*”.

În plus, semnalăm că, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (4) din *Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, „*Textul legislativ trebuie să fie formulat clar, fluent și inteligibil, fără dificultăți sintactice și pasaje obscure sau echivoce. Nu se folosesc termeni cu încărcătură afectivă. Forma și estetica exprimării nu trebuie să prejudicieze stilul juridic, precizia și claritatea dispozițiilor*”.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative în forma prezentată.

Cu stimă,

Nicolae-Ionel CIUCĂ

PRIM-MINISTRU

Doamnei senator Alina-Ștefania GORGHIU
Vicepreședintele Senatului